

Bevezetés

Konferenciák és kiadványok történeti összefoglalása

Az SZTE JGYPK Művészeti Intézet Ének-zene Tanszéke 2000-től minden évben rendezett zenei konferenciát. A tudományos ülések témájához rendszerint hangversenyek is kapcsolódtak.

Az első tudományos ülésre „A barokk kor interdiszciplináris megközelítése” címmel került sor, melyen a Magyar Bach Társaság elnöke, Kamp Salamon is előadást tartott. Az ülést követő rövid hangversenyen Bach: Olasz koncertjét hallhatta a közönség Maczelka Noémi zongoraművész előadásában. Az esti orgonahangversenyen Bach: g-moll fantázia és fúgáját és egy korálelőjátékot Réz Lóránt orgonaművész, Bach: G-dúr trioszonátáját és c-moll passacaglia c. művét Csanádi László orgonaművész adta elő. A hangversenyen két korált énekelt Szabadyné Dr. Békési Magdolna főiskolai tanár.

2001-ben a Bartók-Verdi Konferencián Szeged város művészeti életének reprezentatív képviselői is nagymértékben járultak hozzá annak sikeréhez. Különösen a Szegeden évekig zeneigazgatóként működő Pál Tamás Liszt-díjas karmester, Kiváló művész és Sándor János kétszeres Jászai Mari-díjas, Dömötör-életműdíjas rendező nevét kell itt megemlítenünk. Külföldi előadóként üdvözölhettük Dr. Csehi Ágota PhD főiskolai adjunktust a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Pedagógiai Fakultásáról. A konferenciához kapcsolódó Verdi-hangversenyt Dr. Giorgio Pressburger úr, a budapesti Olasz Intézet igazgatója nyitotta meg. A hangversenyen az SZTE JGYTFK Kardos Pál Női Kara a „Lauda alla vergine Maria” c. kórusművet szólaltatta meg Ordasi Péter vezényletével, majd Liszt Ferenc Verdi-átiratai és Verdi-áriák következtek. A „Rigoletto- parafrázist” Maczelka Noémi, az „Agnus Dei” és „Salve Maria” c. műveket Dombiné Kemény Erzsébet játszotta. Alfredo ariáját Varjasi Gyula énekelte Joóbné Czifra Éva zongorakísérettel. Az „Il poveretto” c. dalt Czene Zoltán, Margit imáját Kozma Szilvia főiskolai hallgatók énekeltek ugyancsak Joóbné Czifra Éva zongorakísérettel. Felkészítő tanáruk Bárdi Sándor főiskolai docens volt. Az ünnepi hangversenyt az SZTE JGYTFK hallgatóiból alakult kórus zárta Verdi: Nabucco c. operájából a „Rabszolgák kara” előadásával. A kórust Dr. Mihálka György Magister Emeritus professzor, tanszékünk ny. tanára vezényelte, zongorán kísért Dr. Dombiné dr. Kemény Erzsébet. A műsort Laczi Júlia művésztanár vezette.

2002 szeptemberében a városban elsőként emlékeztünk meg Kodály születésének 120. évfordulójáról. A megemlékezést összekötöttük két Kodály-tanítvány, tanszékünk volt tanárai, Avasi Béla és Frank Oszkár 80. születésnapjának megünneplésével. Ez alkalommal két külföldi vendég: Mag. Wolfgang Zawichowski, a Pädagogische Akademie der Diözese St. Pölten Kremsi Intézetének (Ausztria) tanára, és Dr. Csehi Ágota PhD, a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Pedagógiai Fakultásának adjunktusa előadására is sor került. A konferenciához kapcsolódó hangversenyen Kodály-művek hangzottak el. A „Székely keservest” Dombiné Kemény Erzsébet játszotta, majd dalok következtek: „El kéne indulni”, „Ó, mely sok hal” Varjasi Gyula (ének), Joóbné Czifra Éva (zongora), „Az erdő”, „A farsang búcsúszavai” Altörjay Tamás mv.(ének), Dombiné Kemény Erzsébet (zongora), „Hogyan tudtál...” „Hej, kék tikom...” Laczi Júlia (ének), Maczelka Noémi (zongora) előadásában. A hangversenyt a „Maroszséki táncok” c. darab zárta, melyet Maczelka Noémi szólaltatott meg nagy vitalitással.

A 2003-as konferenciát Schubert halálának 175., Brahms születésének 170., és Wagner születésének 180. évfordulójára emlékezve terveztük meg. Ezen a konferencián finn előadót is üdvözölhettünk Pirkko Martti személyében (Turkui Egyetem Raumai Tanárképző Kara), és a témához kapcsolódó kutatásokat végző kollégákat, mint pl. Meszlényi Lászlót a Zeneművészeti Főiskolai Karról, Sándor János kétszeres Jászai Mari- és Dömötör életműdíjas rendezőt, valamint Frank Oszkár ny. főiskolai tanárt Budapestről. Mellettük tanszékünk kutató oktatói tartottak előadásokat. A konferenciához kapcsolódó hangversenyen Schubert, Avasi Béla és Brahms műveket hallhatta a közönség. Schubert - művek vezették be a hangversenyt: a 23. zsoltárt az SZTE JGYTFK Kardos Pál Női Karából alakult Kamarakórus adta elő Ordasi Péter vezényletével, majd a „Muzsikához” c. dalt Varjasi Gyula énekelte. Az Asz-dúr impromptu-t (op. 90.) Dombiné Kemény Erzsébet adta elő zongorán, majd duett következett: Schubert-Berté: Ó, drága szép muzsika kezdettel Laczi Júlia és Varjasi Gyula előadásában, zongorán kísért Joóbné Czifra Éva. Avasi Béla Wagner-stilustanulmányát Szabadyné Békési Magdolna énekelte, zongorán kísért Maczelka Noémi. A Brahms-műveket a d-moll capriccio op. 116. no. 7. vezette be Maczelka Noémi előadásában, majd a VI. magyar tánc hangzott el Joóbné Czifra Éva és Dombiné Kemény Erzsébet négykezes játékaival. A hangversenyt a „Szerelmi dalkeringők” zárta Szabadyné Békési Magdolna, Laczi Júlia, Varjasi Gyula és Kovács Gábor (ének), Joóbné Czifra Éva és Dombiné Kemény Erzsébet (zongora) előadásában.

A jubileumi konferenciát 2004-ben Prof. Dr. habil Galambos Gábor tanszékvezető egyetemi tanár, kari főigazgató nyitotta meg.

Ekkor üdvözölhettük a legtöbb külföldi előadót: Prof. Bård Dahle egyetemi tanárt (Høgskulen i Volda, Norvégia), Esther Nott középiskolai tanárt (Sydney, Ausztrália), Dr. Csehi Ágota PhD főiskolai docenst a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetemről és Dr. Judita Kučerova CSc főiskolai docenst a brno-i Masaryk Egyetemről. A konferenciához kapcsolódó hangversenyt az egyetemi Aulában rendeztük, melyen külföldi vendégeink is közreműködtek: Csehi Ágota (Szlovákia, Nyitra), Bård Dahle (Norvégia, Volda), Judita Kučerova (Csehország, Brno), valamint Dombiné Kemény Erzsébet, Joóbné Czifra Éva, Maczelka Noémi, Marosvári Dorottya f.h. (Hochschule für Musik und Theater, Zürich), Németh József Liszt-díjas operaénekes, Erdemes művész, az SZTE JGYTF Női Kara és Vegyeskara Ordasi Péter valamint Kovács Gábor vezényletével. A műsort Laczi Júlia ismertette.

2005-ben Zene- és művelődéstörténet címmel rendeztünk konferenciát, melyet Németh József Liszt-díjas operaénekes, Erdemes művész, Szeged Város Kulturális Bizottságának tagja nyitott meg.

A külföldi előadók sorában volt Dr. Pekka Viljanen Turkuból. A konferenciához kapcsolódóan Vladimír Richter docens (ének) és Dr. Petr Hala PhD docens (zongora) – Brno – adtak hangversenyt az Egyetemi Aulában. Közreműködött az Ének-zene Tanszék Vegyeskara Kovács Gábor vezetésével.

2006-ban Bartók születésének 125., Mozart születésének 250., Liszt születésének 195. évfordulója alkalmával rendeztünk konferenciát. A külföldi vendégek sorában üdvözölhettük Dr. Judita Kučerova CSc főiskolai docenst a brno-i Masaryk Egyetemről, Dr. habil Csehi Ágota PhD főiskolai docenst a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetemről, Dr. Ingve Ness PhD professzort a bergeni egyetemről. A konferenciához kapcsolódó hangversenyen a tanszék tanárai és hallgatói mellett fellépett Dr. Judita Kučerova, Dr. habil Csehi Ágota PhD, és Pándy Ivett egyetemi hallgató (Nyitra), akik színvonalas közreműködésükkel járultak hozzá a hangverseny sikeréhez.

2007-ben a Kodály évforduló jegyében rendeztünk konferenciát. Megemlékeztünk Edvard Grieg és Edward Elgar évfordulóiról is. A rendezvény fővédnöke Prof. Dr. Galambos Gábor egyetemi tanár, karunk dékánja volt. A külföldi előadók sorában üdvözölhettük a Finn Kodály Társaság elnökét, Dr. Király Zsuzsannát. Törökországból érkezett Dr. Hatice Egilmez és Özgür Egilmez. A konferenciához kapcsolódó hangversenyen Kodály és Grieg művek hangzottak el a tanszék művésztanárai és a Művészeti Diákköri Konferencián legjobb eredményt elért hallgatóink előadásában. A koncert különlegessége Özgür Egilmez fellépése volt, aki baglamannal török népzenei játszott. A programot felvette a Tiszapart Tv és több napot át közvetítette.

2008-ban ünnepeltük tanszékünk fennállásának 80. évfordulóját. Erre az ünnepségsorozatra 2008. október 7-9 között került sor. Október 7-én a prekonferenciát Dr. Homor Géza dékánhelyettes nyitotta meg. Beszédében utalt arra, hogy a tanszék méltó nagy elődeihez, hiszen a most induló énekzene tanári mesterszak indítási jogát az országban elsőként kapta meg. A délelőtti folyamán hat témakörben hangzott el többek között a reneszánsz évre és a tanszék történetére is emlékezve Dr. Kovács Gábor, Varjasi Gyula, Dr. Gyémánt Csilla, Szabadi Magdolna és Dr. Dombi Józsefné előadása. Október 9-én Dr. Tóth Szergej dékán-helyettes nyitotta meg a konferenciát. Beszédében kiemelte a rendezvény jelentőségét, amely nemcsak az intézet életében jelentős, de nemzetközi tekintetben is. A nap folyamán 11 előadásra került sor. Marina Primachenko Franciaországból, Dr. Judita Kučerova és Dr. Blanka Knopova a brnoi egyetemről, Dr. Csehi Ágota a nyitrai egyetemről tartottak színvonalas beszámolót kutatásaikról. Rév Livia zongoraművészné életét Dr. Maczelka Noémi mutatta be igen szemléletesen, központba állítva a művésznő különleges zenei interpretációját. Dr. Erős Istvánné az Ének-zene Tanszéken 80 év alatt folytatott zenepedagógiai kutatásokat foglalta össze. Rozgonyi Éva Liszt-díjas karnagy tanszékünk egykori, nemzetközileg is elismert tanárának, Kardos Pál Liszt-díjas kanagnak életét és munkásságát tárta a hallgatók elé. A szegedi operajátszás történetét 1800-tól a kőszínház megnyitásáig Sándor János kétszeres Jászai Mari-díjas rendező mutatta be. Két XX. századi zeneszerzőről is hallhattunk megemlékezést Illés Mária ill. Szabadyné Dr. Békési Magdolna előadásában, akik Vántus István és Sztarmári Géza tevékenységét vázolták. Sziklavári Károly „Tisza kultusz az irodalomban és zenében” címmel tartotta előadását. A tanszék megalakulásának 80. évfordulója alkalmából tartott ünnepségsorozat zongoraavató hangversennyel zárult. Prof. Dr. habil Galambos Gábor egyetemi tanár, dékán ünnepélyes keretek között adta át a 2008-ban vásárolt Boston hangversenyzongorát. A hangverseny díszvendége Marina Primachenko zongoraművész (Schola Cantorum – Paris) Ravel: Gaspard de la nuit c. művét szólaltatta meg. A hangversenyen elhangzott a tanszék egykori tanárának, Avasi Bélának két dala Szabadyné Békési Magdolna és Maczelka Noémi előadásában. Brahms: 6. magyar táncát Joóbné Czifra Éva és Dombiné Kemény Erzsébet szólaltatta meg. Maczelka Noémi Chopin: Forradalmi etüdjét játszotta és Borogyin: Igor herceg c. operájából – Igor áriájának kísérté, melyet Németh József Liszt-díjas énekművész adott elő. A műsort Bargiel: Adagio-ja zárta gordonkán Pukánszky Béla, zongorán Dombiné Kemény Erzsébet előadásában. A műsort Laczi Júlia művésztanár ismertette.

Az évek során nyolc konferenciakötet jelent meg a tanszék kiadásában. Az első kötet „A barokk kor interdiszciplináris megközelítése a Bach évforduló jegyében” 2001-ben jelent meg, a második „Tanulmánykötet Avasi Béla és Frank Oszkár 80. születésnapjára” címmel látott napvilágot. Ez utóbbi összefoglalja a két szerző eddigi publikációs tevékenységét és közli néhány tanulmányát. Ezek cím szerint: Avasi Béla: Szűkített prim, A tonális válasz Bach „Das Wohltemperierte Klavier” c. műve fűgáiban, A magyarországi tekerőlant hangkészlete, és Frank Oszkár: Debussy prelűdök elemzése I. II. III. valamint Liszt Szimfonikus művei. A harmadik kiadvány szintén 2002-ben látott napvilágot „Bartók-Verdi tanulmánykötet” címmel. A negyedik kötet a „Zenei konferenciák előadásai” címet kapta, és a tanszékre látogató külföldi vendégek, ERASMUS és CEEPUS ösztöndíjas kollégák előadásait is tartalmazza. Így megtalálhatjuk benne Dr. Jane Solose (USA), Kathleen Solose (Kanada) és Dr. Judita Kučerova (Brno) tanulmányát is. Az ötödik „A zenei nyelv és társadalmi igény kölcsönhatása” 13 előadást tartalmaz: német nyelvű Yngve Ness (Bergen), Wolfgang Zawichowski (Krems), Judita Kučerova (Brno) írása, angol nyelvű Bård Dahle és Esther Nott tanulmánya. A hatodik kötet „Zene- és művelődéstörténet” tartalmazza Cecilia Franchini olasz nyelvű, Marosvári Dorottya német nyelvű tanulmányát is. A hetedik kötet „Mozart-Liszt-Bartók” 16 előadást tartalmaz, amelyben Pekka Viljanen, Yngve Ness angol nyelven, Marosvári Dorottya és Judita Kučerova németül publikál.

A nyolcadik kötet „A Kodály évforduló hazai és nemzetközi kultúrtörténeti vonatkozásai” címmel jelent meg 2008-ban. 14 tanulmányt tartalmaz, melyek közül Király Zsuzsánna, Hatice Onuray Egilmez, Özgür Egilmez publikációi angol nyelven olvashatók.

A könyvek mellett 4 CD-t is megjelentettünk: 2002-ben az elsőt, melyen oktatóink muzsikálnak, a 75. évfordulóra a másodikat, melyen egykori hallgatóink hallhatóak, majd 2008-ban a 80. évfordulóra egy újabbat. Ezen oktatóink, régi és jelenlegi hallgatóink, Erasmus-vendégtanáraink és meghívott előadók játszanak. A negyedik CD-n az ösbemutatóként elhangzott Meszlényi: 151. zsoltár hallható.

A 2009-ben megjelenő kilencedik kötetben a tanszék történetéhez kapcsolódóan közreadjuk Dr. Maczelka Noémi tanszékvezető főiskolai tanár megemlékezéseit az utóbbi időben elhunyt kollégáinkról: Avasi Béláról, Dr. Mihálka Györgyről és Bárdi Sándorról. A konferencia- előadások mellett a Visegrádi projekt során megismert két csehországi kolléga kutatásait és olasz Erasmus vendégoktatók tanulmányát is közöljük.

A melléklet bemutatja az eddigi kötetek tartalomjegyzékét.

Ezúton mondok köszönetet a Szegedért Alapítványnak a kiadás támogatásáért, Dr. Maczelka Noémi DLA tanszékvezető főiskolai tanárnak odaadó segítségéért, a kötet bevezető ajánlásáért és lelkiismeretes lektori munkájáért, Lipták Margit tanszéki tanácsos adminisztrátornak technikai segítségéért, Bakai Beáta ügyvezető igazgatónak és Korpa Zoltánnak a nyomdai kivitelezéséért és szerkesztéséért.

Szeged, 2009. június 10.

Dr. Dombi Józsefné
főiskolai tanár